

Nr 771

Av herr Gustafson i Göteborg och fröken Elmén, i anledning av
*Kungl. Maj:ts proposition nr 68, med förslag till lag
om semester, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 620 i Första kammaren)

Prop. nr 68 med förslag till lag om semester m. m. innebär att den lagstadgade semestern förlängs till 4 veckor och att 1945 års lag nu skall ersättas med en ny. Vissa i förhållande till den gamla lagen betydelsefulla förändringar föreslås i propositionen. Till dessa liksom till förslaget om rätt till odelad 4 veckors semester ställer vi oss positiva.

Emellertid skulle enligt socialministern skäl ej föreligga att i den nya lagen införa bestämmelser som ovillkorligen förhindrar att semester av arbetsgivaren förläggs till sjukdomstid eller eljest till semesterkvalificerande frånvarotid som havandeskap eller repetitionsövningar. I en vid 1960 års semesterkommittés betänkande fogad reservation har föreslagits, att denna fråga skulle regleras genom lagstiftning. Flera remissinstanser, bl. a. arbetsdomstolens ordförande, Tjänstemännens centralorganisation och Statstjänstemännens riksförbund har förordat detta.

Redan nu finns i gällande lag stadgat — och någon ändring härutinnan är inte ifrågasatt — att arbetsgivaren inte utan arbetstagarens medgivande får förlägga semestern till tid, då arbetstagaren är sjuk eller vid dennes frånvaro på grund av havandeskap och barnsörd eller sådan militärtjänstgöring som är semesterkvalificerande. Detta förbud gäller emellertid inte om arbetsgivaren under frånvarotiden inte skulle ha kunnat bereda arbetstagaren arbete. Numera är det vanligaste fallet då undantag från förbudet är tillåtet, när ett företag har semesterstängt. Det intressanta är emellertid, att lagstiftaren i första hand ursprungligen avsåg en annan situation, nämligen den, då permitteringar förekommer eller då arbetskonflikt pågår. I senare fallet är undantagsbestämmelsen grundad på en riktig tanke, att den som är sjuk, i havandeskap eller i militärtjänst inte skall komma i bättre ställning i fråga om intjänande av semesterdagar än arbetskamraterna, som blivit permitterade eller är ute i konflikt. Det är emellertid en helt annan situation som med nuvarande lag inträffar om ett företag stänger för semester. Vi finner det inte rimligt att arbetsgivaren ensam i dylikt fall skall få avgöra om redan intjänad semester då måste uttagas trots sjukdom, havandeskap eller viss militärtjänst. Därtill kommer att den centrala tanken i semesterlagstiftningen förfuskas, om semester — *Bihang till riksdagens protokoll 1963. 4 saml. Nr 771—778*

ter i vissa fall måste utgå utan att arbetstagaren kan använda den för avsedd rekreation och vila och utan möjlighet att fritt förfoga över sin semestertid. Från arbetsgivarhåll framförda argument mot en ändring av nu gällande bestämmelser har vanligen grundats på produktionstekniska svårigheter som skulle uppstå, om arbetsgivaren ej fick ovillkorlig rätt att förlägga semester även till sjukdomstid etc. när semesterstängning förekommer. Semesterkommitténs majoritet har dock bemött dessa invändningar under hänvisning till att det knappast skulle kunna vålla svårigheter att ge några enstaka arbetstagare semester vid annan tid än under den gemensamma semestern.

Såväl kommittémajoriteten som socialministern synes uppenbarligen ha tvekat inför en lagstiftning på detta område av det skälet att en sådan ansetts som lagtekniskt svår att genomföra. Det bör dock observeras att både den danska och den norska semesterlagen stadgar ovillkorligt förbud att lägga semester under sjukdomstid. Detsamma gäller i tysk lagstiftning. Slutligen kan erinras om ILO-konventionen av år 1936 som föreskriver utan inskränkning att sjukdomstid ej får räknas som semestertid.

Med anledning av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 68 måtte besluta, att 10 §, 1:a stycket, i den föreslagna semesterlagen erhåller följande lydelse:

»Arbetsgivaren äger bestämma, när semester skall utgå; dock bör semestern, om arbetsgivaren ej annat begär, såvitt möjligt förläggas till sommartid. Utan arbetstagarens medgivande må semestern icke förläggas till tid, då arbetstagaren på grund av sjukdom är oförmögen till arbete eller till sådan tid för hans bortovaro från arbetet som enligt 7 §, andra stycket c—d, skall jämställas med tid å vilken arbetet utförts.»

Stockholm den 26 mars 1963

Sven Gustafson

i Göteborg

Brita Elmén
